

Tako tedaj Klun povsod gola rebra nedoslednosti in neznačajnosti kaže, a vendar si upa sramotiti narodne možé, katerim se je nedavno slinil, brez pomisleka, da imajo Slovenci v aktih ves životopis njegov. —

Popisu Slovencev je dr. Klun dodal še popis o Uskokih, o katerih posebno rad pisari, kajti tudi v ruski časnik je pred nekimi leti poslal enak spisec. Radovedni smo vzeli v roke tudi ta članek, pričakovaje, da pri tej priliki tudi sebe samega omeni; al o uskoku dr. Klunu ni črnil besedice, zato tudi mi o njegovih Uskokih ne govorimo na dalje.

Politične stvari.

Pojasnilo.

Da bi g. Danilo opravičil pred svetom od vsega slovanskega sveta obsojeno glasovanje Dalmatincev za zasilno volilno postavo v zbornici poslancev, je nedavno na svetlo dal brošuro „pro domo sua“. Nas bi ta „spomenica“ nikakor ne brigala, ako ne bi se bilo gosp. Danilu vzljubilo tudi nas podpisane zaplesti v njo in to na tak način, da smo primorani, svetu resnico odkriti. Nam, katerim je slovenski narod na Kranjskem zaupanje skazal, da nas je izvolil za zastopnike svoje, je politično poštenje svetinja, ktere nam nihče, bodi-si prijatelj ali neprijatelj, oskruniti ne sme. Zato smo na omenjeno brošuro, očitno na svet poslano, dolžni svetu izročiti sledeče očitno pojasnilo:

Naš federalistični klub se je v poprejšnjem zasedanji konstituiral s tem, da smo si izvolili za predsednika dr. Rap-a, podpredsednika pa g. Črne-ta. Posebnih pravil si nismo osnovali, temveč izrekli, da nam jih pri malem številu udov, in sicer ozki zvezi udov našega kluba, ni treba; — omenil je pa gosp. Črne že o začetku, da utegne priti položaj, v katerem bo siljen zaradi posebnih razmer na Goriškem v prid svoje dežele iz kluba stopiti, kar bode takrat, ako take razmere nastopijo, naznanil klubu. Klub naš je imel mnogo sej. Po vsem tem je izgovor Danilo prazen, da prav za prav nismo imeli kluba.

Zbrani smo bili tudi večer pred sejo, v kateri se je obravnavala zasilna volilna postava. Bili smo vsi drugi edine misli, da glasujemo zoper postavo, ako bi nam tudi puške stavili na prsi, — le g. Črne je ugovarjal, da ta postava Gorici in tudi nam ne škoduje. Tako so govorili tudi Dalmatinci, izrekoma g. Ljubiša, dodavši, da nas Poljaci pustijo na cedilu, ker ne bodo zoper postavo glasovali. Po živahnih naših protigovorih so Dalmatinci želeli, da ta večer ne glasujemo še o tem, kaj storimo, temveč da zopet drugo jutro pridemo skupaj, do tistihmal pa od Poljakov zanesljivo zvemo, kaj oni mislijo storiti.

Tako smo sklenili pod predsedstvom Črnetovim, ker dr. Rap-a oni večer še ni bilo v Beču. — Dr. Oelz pa je dobil nalog, še tisti večer iti k Poljakom in pozvedeti, kako in kaj.

Drugo jutro pred sejo vsi drugi zastoj čakamo od 10. do 11. ure. Ko je 11. ura (ura seje) že odbila, prideta gg. Danilo in Ljubiša, ter na vprašanje naše: kako in kaj? na kratko izrečeta, da, z ozirom na posebne razmere Dalmacije, Dalmatinci glasujejo za zasilno postavo, g. Črne pa, da se on ne more ločiti od drugih Primorcev in da glasuje tudi on za postavo.

Poročilo, da Poljaci vsi odločno glasujejo zoper postavo, ni pomagalo nič. Nasproti pa nam je poročilo, da so v posebnem klubu „der Südländer“ sklenili glasovati za postavo, nevoljo nad odpadnike, ki so, brez naznanjenega izstopa, šli v drug klub, še pomnožilo.

Marsiktera grenka je padla; na to pa pride g. Danilo z ostudno sladkostjo ter reče, da ne more drugače ravnati, — da so pa vendar Dalmatinci pripravljene zapustiti zbor, ako storijo tudi drugi isto. To je g. Danilo rekel dr. Poklukarju zunaj v koridoru v tem trenutku, ko se je seja že pričejala, in ponavljal mu je isto, še v zbornici menda g. Vojnović, s pristavkom, da so njega majorizirali, da je govoril zoper postavo, pa ni zmagal. — Dr. Poklukar je obema odgovoril, da jima ne verjame, da je Dalmatincem resnica izstopiti iz zbora, vsaj so ravnokar poročali, da si celó protiglasovati ne upajo, — sicer pa tudi zdaj med sejo, ko vsak trenutek pride do glasovanja, nikakor ni mogoče, da bi se vsa opozicija mogla na vrat na nos o izstopu posvetovati, ker očitno ni več časa za to. Konečno pa jim je dr. Poklukar rekel, ako stojé v vrsti opozicije, naj pokažejo to zdaj s tem, da zoper postavo glasujejo, — in ako to storijo, lahko so tega zagotovljeni, da Slovenci iz Kranjskega, ako poslanci le ene dežele zapustijo zbor, smo koj pripravljene ž njimi isto storiti, — a zdaj ta trenutek le s protiglasovanjem moremo doslednost svojega stališča razodeti, koj potem pa združeni izstopiti.

To je bila ona dogodba, ki je bila vsem našim več ali manj na tanko znana. Vprašamo tedaj: kako se more g. Danilo drzniti, ono svojo hlinjeno ponudbo na svoj malin obračati? Mogoče je, da je s tem gosp. Danilo hotel vladi nasprotnikov vzeti, da bi bil potlej sam svojo sramoto med glasovanjem v koridoru prikrival. — Da so bili Dalmatinci in Primorci odpadniki federalistične stranke, to je svetu kazalo njihovo glasovanje za zasilno volilno postavo. In slovanski narod je sodil njihovo dejanje.

Dr. Poklukar. Grof Barbo. Drag. Rudež.
L. Jugovic.

Mnogovrstne novice.

* *Grozovita nemčurska divjost.* — V Strassburgu, ki so ga Prusi v zadnji vojski Francozom vzeli, so 1. dne t. m. na ondašnjem vseučilišču obhajali „osvobodeno Alemanijo in Lotharingio“. Strasburžani večidel nimajo srca do Nemcev in bi raji ostali pod francosko vlado kakor pod prusko; al po sili morajo biti Nemci in ta sila je celó utemeljitelju germanskega muzeja norimberškega baronu Aufsessu vzela življenje. Povabljen od nemških profesorjev, naj pride tudi on v Strassburg na svečanost nemčursko, se je bolehnih mož tje podal, napaden pa od dveh nemških pijanih profesorjev je bil tako hudo ranjen, da je 6. dne t. m. v Münsterlingen-u umrl. — To je laž! bi kričali vsi nemčurski časniki noter doli do ljublj. „Tagblatta“, ako bi jim ne bil lastni tovarš „Deutsche Zeitg.“ ust zavezal. Ker je tedaj žalostna dogodba popolnoma resnica, zato so se potuhnili ti „kulturträger-i“ in ne zinejo besedice. Naj tedaj v nov dokaz, kako surovi in divji so nemčurji, povemo na kratko, kaj se je godilo, po „D. Ztg.“ Baron Aufsess je bolan prišel v Strassburg s hudim kašljem in nevkrotljivo žejo. Zato ni mogel se udeležiti svečanosti, na katero je bil povabljen, in je le včasih z okna pogledal na ulice, kjer se je vršila nemška komedija. V hudi vročinski žeji, ki ga je trpinčila ponoči, je klical v stanovanji svojem po kozarcu vode, al nihče ga ni slišal, kajti vse je zbegano bilo ono noč. Vso svojo moč je tedaj napel, se oblekel in šel v vežo, misleč, da ondi dobí človeka, ki mu bode vode prinesel. V veži pa po naključbi najde piščalko, na katero je zapiskal, da bi mu kdo na pomoč prišel. V tem hipu pridereta dva gospoda s ci-

lindrom in frakom v vežo. Baron Aufsess je mislil, da mu bode zdaj pomoč. Al ona ga vprašata: ali je on žvižgal? — Da, jaz sem zapiskal, da bi prosil — je rekel, al brž mu ustavita slabotno besedo, in eden ga zgrabi za prsi, drugi pa bije po njegovi glavi, da se mu kar kri vlije. Na silno vpitje ranjenega pride vratarica na pomoč, ki je poznala ona dva divjaka. In kdo sta bila? Nemca in še celó profesorja, ki sta napadla Nemca in povabljenega gosta! — Kaj se je dalje godilo, ni treba dalje popisovati. Čez 2 dni je umrl baron. Po smrti je prišlo pismo enega teh divjakov med ljudstvo, ki je obžaloval, kar je storil, izgovarjaje se, da je mislil, da je Francoza tepel.

No! „Tagblatt“ — kako da molčiš o tej dogodbi? Ti, ki vsako smet pobereš v naši deželi, če se, kakor praviš, „surovi“ kmetje stepó? Ti, ki si o dogodbi na Jančjem popisal na cente papirja in sramotil našo deželo? Zdaj pa, ko to, kar se je v Strassburgu zgodilo baronu Aufsessu, ni muha proti temu na Jančjem, zdaj pa molčiš! Ali mar hočeš zakrivati „deutsche Sitte“, „deutsche Bildung“, „deutsche Wissenschaft“? Le enkrat še „Tagblattovci“ izgovorite priljubljeno vam frazo „im Jančberger Stiel“, pobotali jo bomo vam zmirom s „Strassburger Stielom“. Ti pa „Brencelj“ daj ilustrirati nemčursko divjost, katero z nami vred obžalujejo tudi poštenjaki Nemci, da jo slovenski svet v podobi vidi in ga za vse prihodnje čase bode strah take „nemške kulture!“

* *Centralizem v Švajci pokopan — requiescat in pace!* — V Švajci, ktera je deloma francoska, deloma laška, in deloma nemška, tedaj iz treh narodov obstoječa, ki prebivajo v njenih kantonih, ki so samostojni in le v glavnih deželnih zadevah v eno državo zvezani, kateri na čelu stoji ljudovlada, je bilo te dni jako važno vprašanje po občnem glasovanju vsega naroda rešeno, namreč to: ali naj Švajca ostane, kar je dozdej bila močna in svobodna v federalizmu, ali pa naj jo objame svobodo posamesnih kantonov zatirajoči centralizem. Ker tudi nekatere Nemce v Švajci je okužila Bismarkova „Nemčija“, delali so Prusjaki na vse kripnje, da bi iz federalistične Švajce naredili centralistično, in avstrijski Prusjaki so se že radovali, da pade federalizem v Švajci. Al — goljufali so se: narod je glasoval in po veliki večini sklenil, da Švajca ostane zavezna (federalistična) država. Kakor da bi centraliste v Avstriji s kropom polil, tako so zdaj poparjeni. Več mesecev so že kričali po svojih časnikih, da tudi Švajca bode popustila jalovi federalizem in se zanašali, da zmagajo centralistični Nemci v Švajci. — Zdaj bode potihnilo njihovo kričanje. Federalistična zmaga v Švajci je važna politična dogodba in bode osrčila tudi druge države, v katerih se — da od Avstrije ne govorimo — že kažejo dosti očitna znamenja, da le federalizem dela države močne, ker on reprezentuje ravnopravnost vseh narodov in po njej svobodo pravo. Vsaj Francozi, Italijani, Španci in celó Angleži že čutijo, da centralizem je zastarela sistema, ki ovira napredek v vsacem oziru, in ktere se z vso silo držijo le oni narodi, kateri hočejo gospodovati družim. Priča temu v Cislajtanijski so Nemci, v Translajtanijski Magjari. — Mi tedaj častitamo zrelemu umu Švicarjev, ki so ohranili to, kar jih je dozdej močne vzdržalo.

* *Med velikim bogatstvom velika revščina na Dunaji.* Toliko delalcev je na Dunaji, ki nimajo nobenega stanovanja, da policija, ktera je dozdej take ponoči na ulicah posedajoče in pod prostim nebom okoli se klateče ljudi zapirala, je to zadnji čas popolnoma opustila, ker nima prostora, da bi podtaknila take berače.

* *Volitev mestnega odbora v Mariboru je res bila*

prav zanimiva. V III. razredu je prišlo od 559 volilcev volit 71; v II. razredu od 300 volilcev komaj 45, in v I. razredu od 269 volilcev 75. Te številke jasno kažejo, da ni v Mariboru prav za prav nobene odločne politične stranke; edini so Mariboržani le — proti Slovencem, da-si tudi z večine slovenski govorijo, ako je treba. — Tako piše „Slov. Gosp.“ Naj nam sl. vredništvo, čegar skozi in skozi kolegijalno postopanje visoko cenimo, ne zameri, da stavimo o tej zadevi prijazno vprašanje: kako to, da za mariborske mestne volitve slovenski stranki celó mar ni? ali se pravi Slovenci ondi s ponemčenimi Slovenci še v volilni boj ne upajo? ali je Maribor po takem že brez? nemški? Mi ne bi stavili teh vprašanj, ako se ne bi čudili temu, da iz časnikov mariborskih toliko prijaznih in neprijaznih podukov in lajtartikelnov v Ljubljano dobivamo, kedar so tukaj mestne volitve; ko pa je „Hannibal ante portas Mariborenses“, je vse tiho, kakor da bi še „národne“ tiskarnice v Mariboru ne bilo? — Naj nam sl. vredništvo „Slov. Gosp.“ ne vzame teh vprašanj za zeló, ker so prav v tesni dotiki z njegovim poročilom o mariborskih volitvah, katero smo povzeli iz 20. lista.

Dopisi.

Iz Goriškega. (Dutovljski župan.) Gosp. Štok je v znamenje velikih zaslug za pogozdevanje Krasa prejel zlati križ s krono. To počastenje naj bo v izgled vsem Kraševcem, da vredno posnemajo vrlega župana, in da neutrudljivo delajo na to, da Kras postane krasen. Gosp. županu pa izrekamo živo željo, da vrlo nadaljuje sicer trudapolno, vendar neobhodno potrebno in koristno delo, da si napravi vedni spomin in svojim potomcem lepi dom. Sivi Kras more postati krasen gaj!

„Gosp. List“.

Postojna — na binkoštni pondeljek. — Lepo vreme je danes toliko gostov od daljnih krajev privabilo v našo jamo, da si je južna železnica morala izposoditi vozov od bližne ogerske železnice. Lahko se reče, da je bilo nad 6000 ljudi danes v jami, med tuji največ Lahov in Nemcev; Angležev in Francozov malo. Jamska železnica, sama po sebi lepa ideja, bo menda vendar le igračica ostala za take prilike, ko posamni popotniki pridejo v jamo; tudi bo na več krajih močvirni svet železnične šine kmalu pokvaril. Ko bi bile na pripravnih krajih prenesljive klopí napravljene, da bi se trudni ogledovalci spočiti mógli, ne bi treba bilo železnice s tolikimi stroški. — Obžalovali so tudi mnogi gostje, da jama, posebno na nekterih krajih, ni bila zadostno razsvitljena; jama Pivke, kjer je dolgi most, in gora Kalvarija delali bi nezmeren vtisek, ako bi bile dostojno razsvitljeni. Prav svetla osvečava o tacih dnevih je neobhodna potreba; želeti pa je tudi, da se jama že ob dveh popoldne odpre v toliki gnječi. — Gostje so danes dobili jesti in piti toliko, da se menda nihče ni pritožiti mogel; a tudi vse drugo je bilo tako lepo vredjeno, da gosp. okrajni glavar Globočnik kot voditelj vseh naprav zasluži očitno pohvalo.

Iz Vipave 17. maja. — Dne 26. maja t. l. točno ob 8. uri zvečer napravi Vipavski „Sokol“ v čitalnični dvorani „besedo“ s petjem in igro „Bob iz Kranja“, v katero vse narodno občinstvo uljudno vabi

odbor.

Iz Kranja. (Beseda stradajočim Notranjcem in Dolencem na korist), ki jo je čitalnica naša napravila s pomočjo ljubljanskih učiteljskih pripravnikov, se je vršila z navdušenostjo, pa res tudi zaslužno pohvalo gospodom, ki so izvrstne svoje moči pokazali v petji,